

Výroční zpráva za 2009

Obsah:

<i>Výroční zpráva za 2009</i>	<i>1</i>
Obsah:	2
Úvodní slovo	3
Kdo jsme	4
Organizační pyramida	4
Lobování politikům	5
Kurzy pro rodiče cizinců neslyšících dětí v ČR činnost	6
Workshop EUD v Praze činnost	6
Spolupráce s institucí od ZŠ pro osoby se sluchovým postiženým z řad cizinců	7
Dodržování spolupráce se Srbskou asociací neslyšících - činnost	8
Akce pro Benefiční den neslyšících – činnost	8
Diskuse věnované problematice jiných znakových jazyků a jejich kultury	9
Informační a mediální činnosti	10
Členství v dalších organizacích	10
<i>Finanční zpráva za rok 2009</i>	<i>11</i>
Přehled dárců za rok	11
Činnost organizační:	11
Činnost osvětová a vzdělávací:	11
Činnost veřejné sbírky:	11

Úvodní slovo

Rok 2009 utekl jak voda a naše organizace získala nové zkušenosti a zapojila se do rozvojové agentury a dalších nevládních organizací. Naše práce spočívala především v korespondenci se Srbskou rozvojovou agenturou, ke které naše pomoc směřovala. Dalšími aktivitami byli semináře, osvětová činnost, kterou často zveřejňujeme na internetu a jednou i spolupráce s Českým rozhlasem.

Žijeme se sluchovým postižením, ale jsme spíše neslyšící. Tuto skutečnost málokdo ví, protože veřejnost je velmi málo informována. Česká rozvojová agentura se ve spolupráci s námi zmínila, že osm prioritních zemí přehlédlo zejména sociální oblast a zdravotnictví. Někteří experti či státníci byli ochotni uvažovat o podpoře neslyšících v rozvojových zemích, a proto naše práce se postupně snaží koordinovat rozšířené programy na bilaterální pomoc.

I díky proudu informací žijeme v zajímavé době. Nepříjemná událost Světové federace neslyšících s Italskou asociací neslyšících, která nedávno podala žalobu na neplatnost usnesení několika bodů starých verzí, včetně rozvojového projektu „Směrnice o vodě“. Nelíbil se jí finanční dopad v tom, že delegáti rozvojového sektoru by měli minimalizovat provozované služby. Jinak sdružení neslyšících má přes 130 států a z toho je cca 70% neslyšících v nouzi. SFN se setkává zejména s neslyšícími ve světě a má dobré zkušenosti s realizací projektů na pomoc potřebným. Bohužel v Balkánských zemích nebyly stoprocentně splněny. Proto musíme pomoci my – My musíme bojovat a uvědomit nejen státníky, ale i veřejnost.

Realizační týmy SFN po tři roky projížděly tisíce kilometrů po Balkánských zemích a navštívily nejen asociace neslyšících. Když Kosovo v roce 2007 získalo nezávislost dozvěděli jsme se, že Kosovská asociace neslyšících a instituce pro neslyšící potřebují finanční pomoc od našeho státu. Právě nyní čekáme ve výzvu k projektu i možnou spolupráci s větší nevládní organizací ADRA. Realizaci bude trvat tři roky.

Celý rok 2009 byl skvělý i díky našim spolupracovníkům, kteří nám společně pomáhali. Moc Vám děkuji! Děkuji za dobrou vůli, důvěru a chuť na další spolupráci.

Váš

Roman Lupoměský

Kdo jsme

V Čechách působí první a jediná organizace Neslyšící bez naděje, o.s. Neslyšící bez naděje, o.s. byla založena v roce 2007 jako humanitární nevládní organizace, která je zaměřena na oblast sluchově postižených a jejich specifické typy, jako jsou hluchoněmí, neslyšící, nedoslýchaví, ohluchlí a případně hluchoslepí. Tato problematika obsahuje oblast ekonomickou, sociálně-zdravotní oblast a školství.

Od 50-tých letech 20. století působí významná nevládní organizace afroameričana Andrey Fostera. Tato nevládní organizace v Americe pomáhá i založit několik institucí pro neslyšící v afrických státech, později také WFD (Světová federace neslyšících.)

Neslyšící bez naděje, o.s. koordinuje realizaci krátkodobých či dlouhodobých rozvojových projektů pro neslyšící zejména v Balkánských zemích (Srbsko, Bosna-Hercegovina a Kosovo). Jejím posláním je pomoci sluchově postiženým v asociacích či institucích pro neslyšící. Pomáhat a podporovat trans balkánské vazby, to znamená, že probíhá diskuse a poskytují se informace týkající se legislativy v oblasti sociálně-zdravotní a školství. (Podpora práv neslyšících, včetně antidiskriminace a uznání znakového jazyka.)

Během letošního roku 2009 se Neslyšící bez naděje, o.s. věnovala sluchově postiženým cizincům a snažili jsme se s nimi spolupracovat a nalézt nejvhodnější řešení pro ulehčení budoucnosti – rozvíjení všestrannosti, vzdělávání, zaměstnání. Snažili jsme se bojovat s diskriminací, která je pro dospělého člověka – cizince veliká, ale pro sluchově postižené dítě – cizince dvojnásobná.

Náš vzdělávací program byl úspěšný, ale je to jen první krok, jehož účelem je zvýšit informovanost hlavně studentů o problematice neslyšících v rozvojových zemích.

Organizační pyramida

Valná hromada

Rady: Roman Lupoměský, Karel Saitl a Radka Videmanová

Ředitel: Roman Lupoměský

Asistentka ředitele: Libuše Kudrnová

Administrativní pracovnice: Radka Videmanová

Mzdová a finanční účetní: Jaroslav Skuhrovec

Dobrovolníci: František Půlpan a Alžbeta Fikejšová

Lobování politikům

V loňském roce se organizace neslyšících ASNEP dohodla s vládním výborem pro zdravotně postižené občany ČR na návrhu, který předložila organizace pro hluchoslepé. A tím je přidání základní prstové abecedy pro hluchoslepé do návrhu původního „Zákona o znakové řeči“.

Tento návrh jsem předal panu poslanci Bičíkovi a kopii předal panu poslanci Bartoškovi jako současnému předsedovi výboru pro VVKMT. V tomto návrhu je změna nepřesného znění „Zákona o znakové řeči“ na „Zákon o znakovém jazyce“, který je rozdělen na dvě části:

Znakový jazyk

Znaková čeština

V původním zákoně nemá neslyšící občan právo na svobodnou volbu komunikace. Toto všichni poslanci vnímali a později podpořili změnu v zákoně – jazykového kódu a připojili základní prstovou abecedu pro hluchoslepé.

V roce 1998 byl parlamentem schválen první Zákon o znakové řeči, ale bez návrhu pro novelizaci, v kterém by byl uznán vyhovující způsob na brailovu abecedu pro hluchoslepé až k letošnímu roku, kdy byla již novela s přijetím brailové abecedy pro hluchoslepé.

Letošní návrh VVKMT a MŠMT ČR na koncepčních změnách o školském zákoníku hlavně školského plánu, ve kterých ze dvou důvodů současně spatřujeme existenci školských plánů pro sluchově postižené občany ČR včetně norem, kde je znakový jazyk zařazen pouze jako volitelný nikoliv povinný předmět.

Proto se zaměřujeme na monitoring postavení neslyšících dětí, které znakovou řeč neovládají perfektně a dále na postavení Prahy, která zaměstnává velice málo samostatných neslyšících učitelů.

Proto tedy vidíme v školských plánech pro sluchově postižené občany ČR, na které působí velice málo vyhovujících, ale restriktivních norem. Rovněž se domníváme, že rodiče by se měli vyjádřit k této diskusi skupiny neslyšících.

Legislativní transformace v Evropské unii neslyšících (EUD) byla povzbudivější, zatímco šest států v členských zemích EUD včetně České republiky mají uznány komunikační systémy pro neslyšící, ostatní ne. Neslyšící v Evropských zemích musejí bojovat za práva neslyšících. Spolupracovat především s Evropskou unií neslyšících je samozřejmostí a hlavně v záležitosti právních-školských problémů.

Kurzy pro rodiče cizinců neslyšících dětí v ČR činnost

Naše sdružení je v dobrém kontaktu s institucí pro sluchově postižené, v ulici Holečkové, kde existuje integrace neslyšících cizinců. V tom by nebyla většinu komunikačních problémů, jenže zejména ti rodiče (cizinci), kteří nemají předchozí zkušenosti s neslyšícím a ani se znakovým jazykem. Proto tyto děti neměli společný vztah k rodičům (cizincům), protože z obou stran byla zábrana v komunikaci.

Jsme si dost vědomi, že u neslyšících dětí a i pro neslyšící cizince, kteří mají již po narození jazykové podněty, jak nejprve vnímají informace, takže potřebují znak od znaku k okolnostem pomoci vizuálním projevem.

Od září proběhly čtyřměsíční kurzy (od 2. září do 16. prosince), pro rodiče zejména cizinců přímo v naší kanceláři dvakrát týdně. Kurz zahrnoval jednu skupinu maximálně 3-4 osoby a učili se znakovému jazyku, obecnější i užitečné znak po znaku 300 a konverzace pro děti neslyšící: například fráze atd. Do těchto kurzů se přihlásili celkem tři.

Foto: Plán pro individuální kurz

Workshop EUD v Praze činnost

V květnu zasedala EUD-Evropské unie neslyšících v Praze, toto zorganizoval Český svaz neslyšících a zúčastnilo se jej několik členských států EUD včetně delegátů i neslyšících hostů. Jako vrcholnou událost považují, že také poděkovala za spolupráci s předsednictvím EU České Republice.

První den bylo pět bloků. V jednom z nich se horečně diskutovalo na téma „Rozvojové země neslyšících“. Neslyšící Bergman, expert přednášel o globalizaci v rozvojových zemích. Jeho zkušenosti s dvacetiletou praxí jsou z humanitárních pomoci - jeden příklad z Ugandy, kdysi to byla nejchudší země s diktátorským režimem. V 80 letech 20. století se ugandská ekonomika znovu vyvíjela. Pan Bergman se na vlastní oči přesvědčil o strádání v komunitě neslyšících v Ugandě, do které znovu přišel před pěti lety. Zdálo se, že tamní situace bude horší, jenže

opak byl skutečností. Tamní federace neslyšících sestavila organizační listinu a má i vzájemnou spolupráci se Světovou federací neslyšících. Existuje vlastní systém tlumočnických služeb, a rovněž možnost několika vzdělávacích programů či kurzů, které poskytují. A nakonec získala v Ugandském parlamentu křeslo i první neslyšící žena. Proto je to první krok díky rozvojové spolupráci neslyšících zemích, jak Bergman říkal.

Vstoupil jsem se svým krátkým projevem, ale nejprve jsem požádal o vzpomínku na dr. Rev. Andrewa Fostera, který založil první humanitární organizaci pro neslyšící v Africe a několik regionů ve které pomáhal i se svou manželkou. Nakonec ho postihlo neštěstí při pádu letu na pohoří ve státě Rwanda. Záhy pan Bergman gestikuloval: Ano, máte pravdu.

Dále bych si dovilil upozornit všechny hosty, ale zejména studenty na to, že ve 21.století pomalu probíhá spolupráce rozvojových zemí neslyšících, ale která byla před dvaceti lety pouze zřídka. V době 80 let 20. století se v Nordických zemích včetně Dánska, Švédska a Finska jednalo o tzv. „trojúhelníkové smlouvě“, kde se snažily napomáhat hlavně budování organizací v zemích, aby se začlenili do Světové federace neslyšících.

Světová federace neslyšících již má dnes přes 128 členských států, ale 97 států je v krizových zemích. Tam je slabší přístup ke vzdělávání i sociální-právní neslyšících v Balkánských zemích, v Africe a v Asii. Neslyšící bez naděje, o.s. usiluje o pomoc pro Srbskou asociaci neslyšících a školu pro neslyšící v Zemuni. Spolupráce bude pokračovat do roku 2011.

Spolupráce s institucí od ZŠ pro osoby se sluchovým postiženým z řad cizinců

V oblasti integrace neslyšících cizinců v Holečkově ulici jsme se čtyřikrát podíleli na výuce v souvislosti s naším projektem „Podpora neslyšících dětí zejména cizinců“, abychom získali údaje o učení, které si neslyšící cizinci potřebují osvojit, a to jak teoretické znalosti, tak praktické dovednosti.

Bylo vidět, že ve výuce probírali novou látku bez tlumočnice a ani učitelé nepoužívali znakový jazyk. Po vyučování děti zapomínaly, co ve vyučování probíhalo. Pokud by byla výuka prováděna ve znakovém jazyce, bylo by určitě méně problémů, protože komunikace znakovým jazykem je běžná, plnohodnotná a je pro ně první volbu předcházející zvládnutí mluveného jazyka, který je tedy jako druhý jazyk, ale pro neslyšící cizince jako třetí jazyk.

Naše zkušenost byla vážným zjištěním a vyústila v doporučení: Ve škole by měla být zvláštní forma výuky i pro cílovou skupinu neslyšících cizinců. Naše práce bude určitě pokračovat.

Dodržování spolupráce se Srbskou asociací neslyšících - činnost

Srbské asociace neslyšících konzultovaly při řešení legislativy a byli v kontaktu s politiky. Po volbách v květnu 2008 není jisté zda parlament přijme návrh zákona o znakové řeči, anebo o něm rozhodne komise.

Naše nedávné připomínky na to, aby Srbské asociace neslyšících připravovali osnovu dle defektologických způsobů, které ale Defektologická univerzita v Bělehradě nepodpoří. Jak stále vyzdvihují, jejich metoda je orální.

Během letošního i loňského roku si Neslyšící bez naděje, o.s. dopisovala s panem Mile Crevarem ze Srbské asociace neslyšících, o našich původních vyhláškách z roku 1998 kdy byl první zákon schválen. Poté byl změněn roku 2004 a ještě v roce 2008. Dohoda byla se zástupcem od ASNEPu, obě strany se podíleli, aby verze zákona byly srozumitelné ,hlavně komunikační způsoby, které si sluchově postižení zvolí. To byl kvalitní zákon, ale na to upozorňujeme, že nový zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých nemůže ovlivnit při vyučování povinný předmět pro znakový jazyk na školách pro sluchově postižené, protože školský zákoník již napsán.

Proto Neslyšící bez naděje, o.s. připomnělo Srbské asociaci neslyšících, aby měla co nejdříve v zákoně Srbského znakového jazyka tradiční kmeny z bývalé Jugoslávie, aby na školách včetně speciální pedagogiky pro sluchově postižené v Srbsku byl znakový jazyk jako povinný předmět.

Jinak v Makedonii byl zákon o znakovém jazyce podepsán v říjnu letošního roku.

Akce pro Benefiční den neslyšících – činnost

V rámci Benefičního dne neslyšících, který se konal posledního září v souvislosti s Mezinárodním dnem neslyšícím (MDN), který byl jmenovitě založen v roce 1958. Jejím spolupořadatelem bylo informační centrum OSN Praha a pan ředitel Michal Brože. Přednášky byly simultánně tlumočeny do Českého znakového jazyka z řády (N. Dingová, ČKTZJ a M. Boháčková, SNN ČR). Doba trvání byl 4 hodiny, včetně diskuse a vystoupení skupiny Pantomima s názvem Cylindr. Semináře se zúčastnilo cca 35 osob, z nichž byla většina neslyšící.

Program byl sestaven ze 4 bloků, 3 z nich byli zejména o zdravotně postižených v rozvojových zemích: první byl prezentován projev Romana Lupoměského, jeho téma „**Činnost Neslyšící bez naděje, o.s. v oblasti rozvojové spolupráce**“ pro všechny lidi, aby si uvědomili, že je potřeba pomoci neslyšícím lidem, ale hlavně dětem v rozvojových zemích. Podle statistik je odhadem na 80% neslyšících z rozvojové zem.

Dalším téma bylo doplňující pan Martin Náprstek „**Zranitelné skupiny obyvatelstva**“. Rovněž připomněl, že podpora pro zdravotně postižené v rozvojových zemích byla vysoká. Uvažoval o tom, že je nutné informovat zejména oblast sluchově postižených, neboť by ocenil pomoc pro sluchově postižené v rozvojových zemích.

Třetím tématem paní Dagmar Trkalová prezentovala „**Výroční zpráva pro Česko proti chudobě**“. A poslední přednáška bylo „**Představení prvního Českého projektu na podporu neslyšících v Srbsku**“. V Srbsku se pomalu mění demokratické mínění na politiku, ale ve vnitrozemí není vidět světlo pro neslyšící. Sociální, zdravotní a vzdělávací podmínky se zhoršily. Proto se zaměřila na informovanost zejména o legislativu a školství. Stálá spolupráce se Srbskou asociací neslyšících pokračuje a pokračuje.

Foto: Seminář v sídlu informačního centra OSN v Praze

Seznam přednášejících:

Roman Lupoměský, zakladatel a vedoucí projektu Neslyšící bez naděje, o.s.

Martin Náprstek, zástupce ředitele České rozvojové agentury

Dagmar Trkalová, ředitelka Česko proti chudobě

Michal Broža, ředitel informační centrum OSN Praha

Diskuse věnované problematice jiných znakových jazyků a jejich kultury

Dvakrát za rok se soustředíme na mladé a dospělé neslyšící cizince, kteří jsou schopni otevřeně prodiskutovat své živobytí v rámci jejich kulturní a národností komunity. Všimli jsme si, že každý neslyšící cizinec o svých problémech mlčí. Naše služba je zaměřená i na oblast poradenství a mimochodem byla to dobrovolná akce. Zúčastnilo se jí sedm cizinců neslyšících a z části byli někteří Bělorusové. Naše akce vyzkoušela téma na **Problematice jiných znakových jazyků a jejich kultury**. Týkalo se jednak reálně existující znaky, která byly odvozeny z bývalého Sovětského svazu. Zajímavé je, že současné státy Rusko a Bělorusko jsou stejné a Ukrajina má vlastní znak, který nebyl podobný znakům z bývalého Sovětského svazu.

Další stručné téma na situaci neslyšících v současném Bělorusku, nad kterým je Lukašenko jako hlava státu. Lukašenko zdůraznil, že zdravotně postižení (tělesně) musí mít k dispozici sociální pomoc od státu, naproti tomu sluchově postižený ne. Protože v Bělorusku bude změněna sociální reformu a která by dle Lukašenka návrhu zrušila invalidní důchod (částečný) i pro neslyšící od roku 2010. Neslyšící bělorus nám vykládal, že pro tlumočnické služby nemá stabilní systém, asociace stále hledá v čase orientálním, většinu sluchově postižených se snaží komunikovat, ale bez možnosti tlumočnicka.

Ostatní bělorusové nás požádali, abychom připravili plány pro příští rok na kurz „Stručná čeština pro neslyšící cizince“.

Foto: Oba neslyšící bělorusové přirozeně gestikulovali - Běloruský znakový jazyk jako mateřský jazyk.

Informační a mediální činnosti

Neslyšící bez naděje, o.s. informuje jen v internetových stránkách určených zdravotně postižených (například: Národní rady zdravotně postižených ČR, ASNEP.) Mediální spolupráce s Českým rozhlasem byla letos v září a pokračuje.

Členství v dalších organizacích

Neslyšící bez naděje, o.s. se již v listopadu 2009 zdárně prostřednictvím svého pozorovatele začlenilo do Českého fóra pro rozvojovou spolupráci (FORS).

V rámci České republiky je první Neslyšící bez naděje, o.s. vzniklé již v roce 2007, o rok později se stalo členem Národní rady zdravotně postižených ČR (NRZP ČR), která je největší platforma z nevládních organizací. Neslyšící bez naděje, o.s. občas konzultuje zejména v oblasti legislativy.

Finanční zpráva za rok 2009

Přehled dárců za rok

Vážení podporovatelé, dovoluji, abychom poděkovali Vám všem, kteří jste poskytli své finanční či materiální dary v rámci naší činnosti, ale také za osobní pomoc a příspěví k veřejné sbírce pro neslyšící děti v Zemuni v Srbsku.

Činnost organizační:

Konto bez bariéru.....10 000,-Kč

Činnost osvětová a vzdělávací:

Educon, o.s.....2 000,-Kč

Globus.....850,-Kč

Činnost veřejné sbírky:

Jiří Paroubek.....10 000,-Kč

Miroslav Sláma.....1 000,-Kč

Matěj Stropnický..... 500,-Kč

UCET	NAZEV	obrat
50101	Spotřeba materiálu	23 074,30
50103	kancelářské potřeby	934,97
50104	drobný majetek	11 310,00
51300	Náklady na reprezentaci	955,00
51801	poštovné	546,00
51802	telefon + internet	84,00
51803	nájemné	36 126,00
51804	služby k nájmu	16 374,00
51806	účetnictví	15 000,00
51807	kopírování	1 253,00
51808	tlumočení	5 000,00
51899	Ostatní služby	1 728,00
52100	Mzdové náklady	27 900,00
53800	Ostatní nepřímé daně a poplatky	50,00
53801	bankovní poplatky	1 566,00
58400	Členské příspěvky	2 000,00
CELKEM náklady		143 901,27

60200	Tržby z prodeje služeb	3 250,00
64400	Úroky	16,34
68200	Přijaté příspěvky a dary	22 456,00
CELKEM výnosy		25 722,34